

Domov pro seniory v Bílovci, Opavská 600/45, Bílovec

STŘÍPKY Z DOMOVA

4/2012

Zpravodaj Domova pro seniory v Bílovci pro měsíc říjen, listopad a prosinec 2012.

www.dsbilovec.cz

Milí čtenáři,

ještě jsme se nestačili nabažit léta a vítá nás podzim plný barev, padajícího listí a závěrečných prací na zahrádkách. Ani my jsme nezaháleli a připravili jsme si pro Vás již čtvrté číslo našeho zpravodaje STŘÍPKY Z DOMOVA.

Tak neváhejte a začtěte se do stránek plných zajímavých příběhů, informací, zábavy a vzpomínek.

Vaše redakce

Naši jubilanti

LISTOPAD

Marie Kubánková	2. 11. 1926
Božena Stiborová	29. 11. 1919

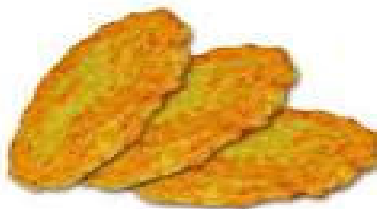
PROSINEC

Božena Řezníčková	6. 12. 1950
Ingeborg Smoleňová	28. 12. 1933

Přejeme Vše NEJ k Vaším narozeninám!

Co jsme prožili....

Prázdniny jsou v plném proudu, děti se radují se svého volna. Počasí si s námi zahrává jako na houpačce od extrémních teplot až po prudká ochlazení. A jak to všechno zvládli dříve narození občané, žijící v Domově pro seniory v Bílovci?

Ráda Vás seznámím s tím, co se u nás o prázdninách mimo jiné událo.

Smažení bramborových placků

Ve druhé polovině července se konaly tradiční a zároveň netradiční oslavy narozenin klientů Domova. Netradiční byly v tom, že jsme si společně v rámci oslav usmažili bramborové placky.

Již dopoledne nastoupila naše „bramborová brigáda“ k přípravě hlavní ingredience - brambor. Když jsme se odpoledne shromáždili na místě oslav - venkovní prostranství, s obavami jsme sledovali nebezpečně vyhlížející mraky na obloze, ale naštěstí si sluníčko dalo říci a zůstalo s námi celé odpoledne. Na začátek jsme si společně zazpívali naši hymnu a poté následovalo blahopřání paní vedoucí všem jubilantům spolu s předáním symbolického dárku a zapěním „Živijo!!“. Poté se ujala své práce paní vedoucí (už předem jsem ji litovala). Z připravené bramborové směsi zakrátko vykouzila voňavé zlatavé bramboráčky, které lahodily čichovým a po vychladnutí i chuťovým buňkám všech přítomných. Byly velmi dobré. Jejich složení, hlavně koření doplňky,

byly pro některé z nás skutečnou záhadou. Za tak chutný pokrm jsme paní vedoucí upřímně poděkovali potleskem. Nechybělo ani společné zpívání a hraní drobných her.

Po páté hodině začali celé prostranství postupně opouštět první „jedlíci“ klienti, nejprve ti na vozíčkách za doprovodu personálu a pak i ostatní. Brzy bylo celé prostranství uvedeno do původního stavu, ale vůně bramboráků zůstala ještě dlouho...

Prožili jsme další netradiční pěkné odpoledne, na které budeme vzpomínat ještě dlouho.

S upřímným poděkováním K. Krčmářová

Sportovní olympiáda 2012 aneb „Šel zahradník do zahrady...“

Při vzpomínce na loňskou olympiádu, plnou slunce až do jejího konce, byla i ta letošní plánovaná na počátek září.

Tentokrát nám však předpověď počasí, kterou jsme v posledním týdnu před akcí sledovali každodenně, nedávala příliš naděje, že bude možno naši největší akci, plánovanou na venkovní prostranství okolo hlavní budovy, uskutečnit v plánovaném termínu. Rozhodl čtvrtek s velmi špatnou předpovědí na plánovanou sobotu a s lepší vyhlídkou na neděli 2. září. Změnu termínu však bylo nutno oznámit pozvaným rodinným příslušníkům.

Od nedělního rána jsme všichni - to znamená zaměstnanci i klienti - s očima upřenými k obloze sledovali vývoj počasí. Když kolem poledne začalo trochu pršet, bylo rozhodnuto - všech 5 disciplín se bude konat za každého počasí venku a pozvaní

hosté budou usazeni v hale i s využitím prostranství před hlavním vchodem. A už se začalo s přípravou - vystěhovat všechn nábytek z haly, navozit z jídelny ve 2. poschodí stoly a židle a uspořádat místnost pro usazení hostů.

Ještě nebyl přesun zcela dokončen, když přestalo pršet a malinko se oteplilo. Naše vidina uskutečnit celou olympiádu venku nabývala reálnějších podob. S velkou vervou se připravovalo prostranství pro venkovní posezení. Měli jsme však obavy, že hostů bude v důsledku změny termínu méně. Opak však byl pravdou. Když po jedné hodině začali přicházet hosté i klienti, bylo nutno přinášet další stoly a v půl druhé bylo celé prostranství zaplněno. Naše sestřičky předávaly jednotlivým soutěžícím klientům vyzdobené „legitimační lístky“, kde se po absolvování jednotlivých disciplín uváděly i časové údaje uskutečněné disciplíny. Všichni klienti byli oblečeni do vkusných triček s emblémem zahradních plodů.

Jen krátce po půl druhé odpolední byla naše třetí olympiáda zahájena. Paní vedoucí po přivítání přítomných hostů informovala o celkové situaci, plánovaných přípravách na tolik nutnou přístavbu.

A už následovalo oficiální zahájení. Po naší hymně, kterou se snažíme nejen zaspívat, ale i zacvičit následovalo naše hlasité: „Třetí olympiádě: Zdar! Zdar! Zdar!“.

A za malou chvíli už první klienti se svými rodinnými příslušníky přicházeli na stanoviště. Vedoucí jednotlivých stanovišť byly naše sestřičky, které vhodně vystrojené opravdu dovedly navodit hostům vstup do jednotlivých částí

zahrady. Slušivé kloboučky i další část oblečení korespondovaly se stanovištěm, kterému vévodily.

1. stanoviště - sázení mrkve po odborném poučení zvládali klienti celkem slušně, jen ta rychlost byla někdy problematická a vyžádala i pomoci rodinných příslušníků.

2. stanoviště - skládání puzzle se zahradní tematikou vyžadovalo mnohdy i větší pomoci mladších příbuzných. I zde se jednalo o časový limit.

3. stanoviště - slalom s vejci by se zcela neobešel bez pomoci jednotlivých rodinných příslušníků, kteří byli navigátory při jízdě slalomem s klienty na vozíčkách. Nejdříve rychle na pláto srovnat vajíčka, pak co nejrychleji proplout mezi brankami po určené trase a zpět. Jediným štěstím bylo, že vajíčka byla ve skutečnosti ping-pong míčky. Nevadily ani zbourané branky, když se navigátoři nestrefili.

4. Stanoviště - loupání kukuřice kdy jsme měli obavu, že budeme muset ze šišek kukuřice loupat i jejich zrna, ale naštěstí stačilo očistit kukuřici od vrchních slupek. Což se všem, i když v různém čase, podařilo.

5. stanoviště - kopání brambor - zde byla největší legrace. Po vykopání brambor, které zajišťovali hlavně klienti, se vrhli jejich rodinní pomocníci na bednu s hlínou, aby co nejdříve „vydolovali“ z hlíny co největší počet brambor.

Všude u všech stanovišť bylo živo a veselo s velkým počtem rodinných příslušníků a hostů, kteří se ukázněně stavěli do řady. Když bylo všechno odcvičeno, cvičenci si oddychli a vrátili se na svá místa ke stolům, aby čekali na vyhodnocení. Se svými „zahradníky“ se rozloučil i „vrchní zahradník“ se svým zvláštním velikánským kloboukem, jehož střecha byla vyplněna svěží travičkou, ve které rostlo několik druhů lesních plodů. Splnil i svůj další úkol. Na kameru zaznamenat všechno to dění dnešního odpoledne, pro naše potěšení v zimních měsících.

U stolu bylo také rušno. Naše sestřičky a jejich pomocníci - mnohdy rodinní příslušníci - se starali, aby na stolech bylo všechno, co k pravému stolování patří - jídlo v podobě několika druhů výborných koláčků, slané pečivo, káva, minerálky a překvapení na přání hostů i klientů v podobě pohárků nebo

sklenice plné krásně načepovaného piva.

Brzy jsme se dověděli výsledek našeho úsilí. Z každé disciplíny byla vyhodnocena 3 místa, tj. 15 výherců, navíc jeden vítěz s absolutním počtem bodů. Každý vyhodnocený vítěz obdržel krásný, vkusně vyzdobený diplom, medaili na krk, do ruky veliký koláč, navíc balíček s krásně tvarovanou zeleninou (ihned jedlou) a velký potlesk ostatních přítomných.

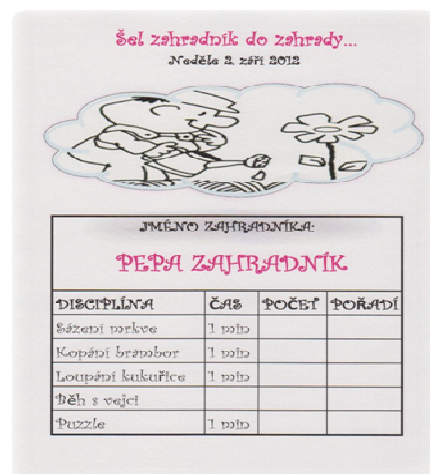
Všude i ve vzduchu bylo cítit tu krásnou, nevyřčenou větu přítomných klientů „jsme rádi, že jste s námi“, i hostů „i nám je tu s vámi dobře“. Tu neopakovatelnou atmosféru jste mohli zachytit i na každém kroku, když jste procházeli okolo stolů s hosty a klienty. A naše všudy přítomná sestřička alias vrchní zahradník s kamerou v ruce se snažila zachytit co nejvíce skutečně krásných i dojemných okamžiků, abychom si je mohli později připomínat.

Aby ani naši hosté neodcházeli hladoví, byl všem připraven výborný špekáček se stejně výborným čerstvým chlebem.

Kolem 5. hodiny odpolední se celé prostranství, které bylo svědkem tříhodinového souznění našich klientů s jejich hosty, pomalu vyprazdňovalo. Spokojení hosté se loučili se svými drahými, mnozí je doprovázeli až do jejich pokojů. Všude byl pocit krásně stráveného odpoledne.

Zůstaly jen opuštěné stoly a na nich prázdné talíře a sklenice. Ale jen chvíli. Byly to opět naše sestřičky, které se ve své další funkci ujaly role uklízeček. Byli to další zaměstnanci včetně naší Emilky a dalších rodinných příslušníků sestřiček, kteří se ochotně zapojili do úklidu. Byla to naše paní vedoucí, které starost o přípravu a zdárný průběh olympiády nedala spát několik dnů a i dnes byla od rána plna práce a starostí, jak dnešní den skončí.

My klienti a věříme, že i většina našich hostů můžeme říci: „Bylo to krásné odpoledne!“, i když sluníčko bylo na nás velice skoupé a ani svým paprskem nás nepozdravilo. Ale my jsme se nedali! Olympiáda byla. A byla krásná!! Díky všem, celému štábu, kteří nám toto krásné odpoledne připravili!

K. Krčmářová

Táboráku plápolej!

Po úspěšné olympiádě jsme se rozhodli, že zakončíme naši letní sezónu trochu zvláště - vzpomínkou na naše mladá léta. K tomu patří beze sporu písničky, které tak rádi zpíváme. K tomu našemu zpívání jsme přidali ještě kytaru a už jsme zapátrali v paměti i po těch písničkách, které jsme zpívali při posezení okolo ohně.

Náš původní plán však bylo nutno kvůli nepříznivému počasí pozměnit. Celá akce bude v hale Domova a pouze na závěr posedíme venku u otevřeného ohně.

Při výzdobě haly jsme upevnili krásnou novou vlajku na zábradlí schodiště spolu s maketou hlavy koně a na ubrusy na stolech jsme položili podkovu pro štěstí.

Obrázky na stěnách navodily událost, kterou odpolední program zajišťoval.

Brzy po jedné hodině se začala připravená místnost zaplňovat. Vhodné oblečení, nebo alespoň slušivý šátek sexy zapnutý krabičkou od zápalek a vrcholem byl vhodný krásný širák, který trůnil zejména na hlavách mužské části klientů. To vše dávalo předpoklad dobré country zábavy. Po blahopřání jubilantům, narozeným v měsíci srpnu a září, nás naše zvědavá sestřička přivedla ke vzpomínkám na naše mládí, na způsob a možnosti zábavy, zda se už

před půl stoletím zpívaly písně, které souvisely s country hudbou. Všeobecná odpověď byla, že tomu bylo jinak, všechno bylo skromnější.

Pokračovali jsme soutěží, kdy nám další sestřička ukázala předměty spojené s chovem koní, a my jsme hádali, k čemu jednotlivé předměty slouží, a jaká je přibližně jejich cena.

V průběhu repertoáru se konala soutěž klientů v rychlosti namotávání provázků na dřevěný kolík. Ve čtyřech kolech zvítězila 90letá paní Věrka.

A už jsme mezi námi přivítali mladého kytaristu, který nás doprovázel při písních, které jsme znali. On sám sólově zahrál a zazpíval další písně. Bylo to milým zpestřením našeho programu. Po srdečném rozloučení s ním jsme

pokračovali písněmi ze známého repertoáru, přidaly se písničky i méně známé.

V průběhu odpoledne přinášely naše sestřičky drobné pohoštění. Krátce po čtvrté hodině přišly s velkým překvapením, z pravého ohněm ožehnutého trampského kotlíku postupně rozdávaly voňavý, dobrý guláš i s čerstvým chlebem. Byla to veliká dobrota. Když byli

všichni obslouženi, došlo k volbě šerifa naší osady. Ze čtyř návrhů byla vylosována paní Helenka. Vítězce jsme pogratalovali a předali odznak šerifa.

Celý program byl zakončen podvečerním shromážděním u ohně písní: „Táboráku plápolej, táboráku jásej.“

Závěrečnými slovy písně „Za rok se vrátím“ jsme vyslovili naše přání opět se setkat u táboráku v příští sezóně.

V zimních měsících si rádi připomeneme ze záznamu i fotografií to celé, pro nás velmi milé odpoledne, za které vyslovujeme jeho tvůrcům naše upřímné poděkování.

K. Krčmářová

Co nás čeká...

Jemen

Žádná země na Blízkém východě nemá tak zachovalou tradiční arabskou kulturu jako Jemen. Je to země, při jejíž návštěvě máte pocit, že jste se přenesli do živoucího středověku.

Víte, kde leží a jak vypadá země Jemen? Přijďte se podívat na fotografie a poslechnout si vyprávění Lenky Klementové dne 1. 10. 2012 ve 14:00.

Turnaj v „Člověče nezlob se!“

V měsíci listopadu se bude konat zábavný turnaj ve společenské závodní hře „Člověče, nezlob se!“ Jde o jednu z nejrozšířenějších her na světě, která má svůj původ v Indii. Přijďte si s námi zasoutěžit nebo povzbudit své spolubydlící a prožít tak zábavné podzimní odpoledne.

Setkání u vánočního stromu

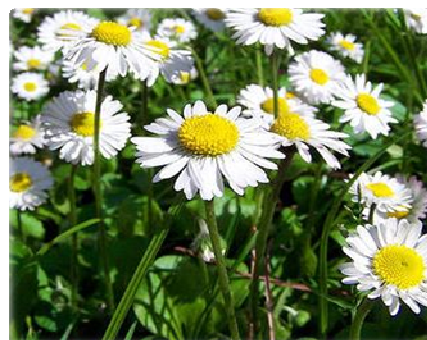

V měsíci prosinci proběhne již šesté setkání u vánočního stromu. Srdečně zveme Vás, Vaše rodiny, přátelé a zaměstnance. Přijďte mezi nás a prožijte s námi vánoční atmosféru klidu, pohody a splněných přání.

Rady našich babiček aneb bylinky, které léčí

Heřmánek pravý

Heřmánek má hojivé a regenerační účinky. Užívá se nejčastěji v podobě čaje při střevních a žaludečních poruchách, při nachlazení, nespavosti a křečích. Časté je rovněž použití ve formě obkladů a koupelí při kožních problémech, spáleninách či hemeroidech.

Měsíček lékařský

Měsíček má schopnost čistit krev a působit protirakovinotvorně. Jako čaj se využívá při zánětech, nemocech žaludku, střev a jater. Měsíčková mast je účinná proti plísním, na omrzliny i spáleniny. Šťáva z květů slouží jako potěr na bradavice.

Mateřídouška úzkolistá

Nálev z mateřídoušky má uklidňující účinky, reguluje vylučování a posiluje srdeční činnost. Účinný je při nachlazení a nespavosti. Koupele pomáhají proti depresím, obklady se přikládají na pohmožděniny.

Smetánka lékařská

Listy smetánky nebo také lidově pampelišky se využívají do salátů pro svou charakteristickou chuť a vysoký obsah vitamínu C. Čaj z pampelišky se pije při zánětech ledvin, nemocech jater a sleziny, pálení žáhy, při zácpě a nechutenství.

D. Krčmářová (Časopis ONA DNES)

Pečeme...

Švestky - první poslíčci blížícího se podzimu

Když si začneme pochutnávat na švestkách, je to neklamné znamení, že léto je u konce a přichází podzim.

Pokud na zahradě švestky nepěstujeme, určitě si toto sezónní ovoce alespoň koupíme...a pak už jen vybrat ten správný recept a zasednout ke stolu!

Společně jsme si pochutnali na **kynuté buchtě se švestkami a drobenkou**. Byla výborná, a tak přikládáme recept:

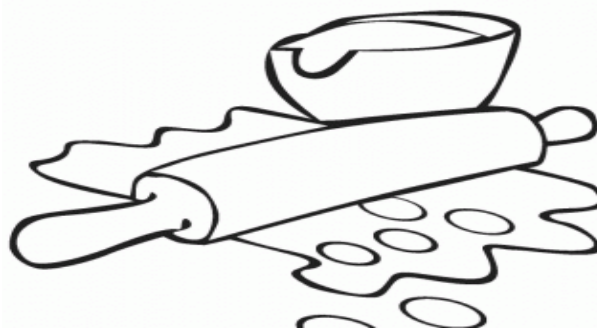
Těsto:

- 2 žloutky
- 6 lžic cukru krupice
- 750 g polohrubé mouky
- 1,5 lžice droždí
- 6 lžic tuku (Hera)
- 250 ml mléka
- vanilkový cukr
- špetku soli

švestky
moučkový cukr na posypání

Drobenka: 150 g másla
200 g hrubá mouka
50 g cukr

Postup

Do vlažného mléka rozdrobíme droždí, přidáme lžici cukru, zaprášíme hladkou moukou a necháme vzejít kvásek. Mouku smícháme se solí, cukrem, vanilkovým cukrem a vykynutým kváskem. Podle potřeby přidáme vlažné mléko.

Nakonec prohněteme s rozpuštěným vychladlým tukem tak, aby se těsto nelepilo na stěny nádoby. Posypeme moukou, přikryjeme utěrkou a necháme na teplém místě vykynout.

Vykynuté těsto rozprostřeme do pekáče s vyšším okrajem, poklademe půlkami švestek a posypeme drobenkou, kterou si připravíme smícháním mouky, změkklého másla a cukru. Směs rukama mneme, dokud nevznikne sytká hmota. Hotovou buchtu můžeme ještě posypat moučkovým cukrem.

Zdroj: *Kynutá buchta se švestkami a drobenkou* [online]. Dostupné z < <http://recepty.vareni.cz/kynuta-buchta-se-švestkami-a-drobenkou/>>[cit. 2012-06-15].

Dobrou chuť!

Z. Pavlicová

Naše vzpomínky

Ráda poslouchám příležitostná vyprávění o minulosti našich klientů, o jejich životě, práci i událostech, které prožili a na které rádi vzpomínají. Je škoda nechat si jejich vzpomínky jen pro sebe. Snažíme se, pokud mají zájem, aby se svými životními osudy, situacemi, zvláštnostmi v práci seznámili i nás, prostřednictvím článků, které máme teď možnost publikovat v našich Střípkách z Domova ...

K. Krčmářová

Příběh prosté ženy

Ze všech stran se na nás hrnou příběhy slavných osobností - lékařů, politiků, sportovců...ale pohnuté a těžké životy prostých lidí zůstávají opomenuty.

Právě k takovým lidem bychom se měli s obdivem a úctou obracet a jim se obdivovat.

To je přesně náš příběh, těžký a zároveň krásný život paní Zuzany. Narodila se v roce 1935 na Slovensku v krásném kraji zvaném Myjava v obci Brezová pod Bradlom. V této překrásné oblasti Slovenska, tenkrát ještě nenarušené civilizací, byl život mnohem složitější než kdekoliv jinde. Lidé si sháněli obživu vlastníma rukama a v tomto kraji bylo přetěžké vypěstovat brambory, nebo třeba chovat dobytek.

Malá Zuzanka vyrůstala se svým bratrem Emilem a od útlého věku se musela aktivně podílet na chodu domácnosti. Její každodenní prací bylo starat se o drobné zvířectvo - slepice, husy, apod.

Rodina tíživou situaci špatně zvládala, a tak musela dívenka vypomáhat i v jiných domácnostech, později už jako služtička.

Situace byla nakonec tak vyhrocená, že se Zuzanka ocitla i v sirotčinci. Těžké dětství pominulo a přišlo veselejší období života.

Paní Zuzanka se seznámila se svým budoucím mužem Adamem, časem se vzali a žili v Považské Bystrici. Situace na Slovensku byla i nadále neutěšená, proto se rozhodli, že půjdou za prací na severní Moravu, na Ostravsko.

V roce 1956 se nastěhovali do moravské obce Děrné, později do Fulneku a nakonec v roce 1968 zakotvili v Bílovci.

P. Zuzana všude manuálně pracovala, přijímala vše, co jí bylo nabídnuto - dělnici, topičku v sauně, uklízečku i různé pomocné práce.

Radost v životě ji dělaly postupně se rodící děti - Alenka, Anička a Jožka. Všechny s manželem vychovali a jsou z nich pracovití a slušní lidé. Také z vnoučat má paní Zuzana velkou radost. Jen se jí pletou jména a data narození.

Poslední práci, kterou společně s manželem vykonávali, bylo správčovství v Domě s pečovatelskou službou v Bílovci. Vytrvali tam až do manželovy smrti.

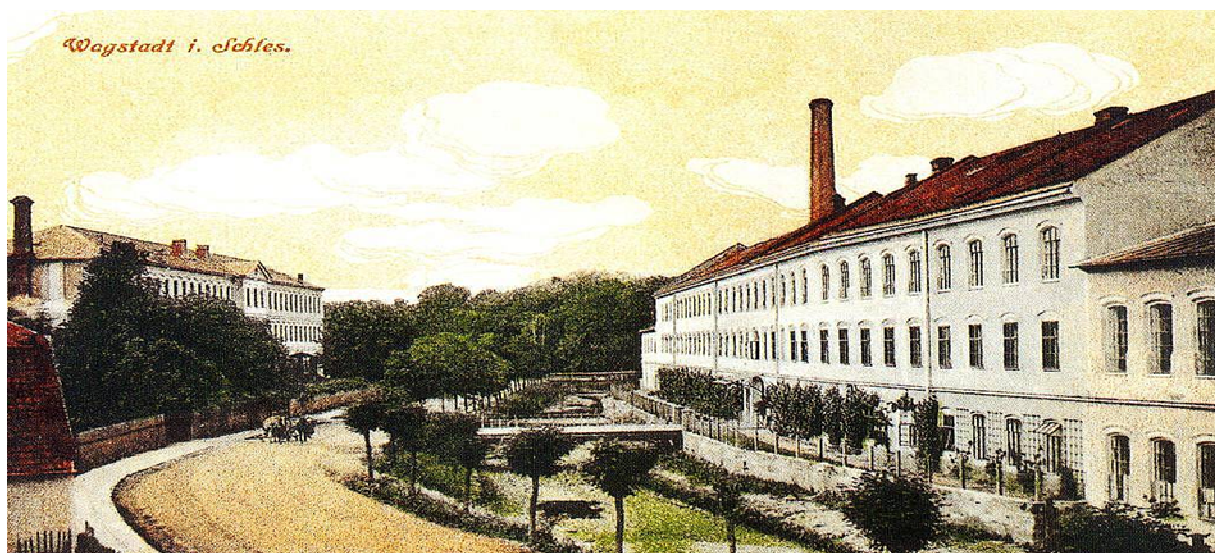
Paní Zuzana zůstala sama, přestěhovala se do jednopokojového bytu v DPS a když síly ubývaly, tak se stala obyvatelkou Domova pro seniory v Bílovci, kde je dodnes moc spokojena.

Před touto „nenápadnou osůbkou hluboce smekám a se mnou dozajista všichni, kteří paní Zuzanu a teď už i její příběh znají.

Podle vyprávění paní Zuzany sepsala M. Kasprzyková

Ze vzpomínek Olinky...

Jsem jednou z nejstarších klientek našeho Domova. Za můj dlouhý život jsem se ve své práci setkala zejména v období druhé světové války se zvláštnostmi, které si vynutila válečná léta i mé vzpomínky.

Do podniku MASSAG jsem nastoupila ve svých patnácti letech. Pracovala jsem v něm až do svého odchodu do důchodu - plných 41 roků. Zejména v prvních letech to znamenalo ujít dvakrát denně za každého počasí sedm kilometrů z místa bydliště až na pracoviště. Do osmnácti let jsme nesměli pracovat na strojích. Pak jsem pracovala u jednoduchých strojů na zakázkách, které podnik aktuálně vyráběl, knoflíky od jednoduchých nitěných po knoflíky z ořechů, dovážených z Afriky a další drobnosti, které byl schopen svým odběratelům dodávat.

Počátkem války nastala postupně změna výrobního programu na výrobky, které si vyžádala současná válečná situace, až nakonec byl celý výrobní program podniku programem vojenským. I já jsem vyráběla výrobky zejména pro potřeby válečnického Německa. V průběhu války přišli do podniku jako zaměstnanci mladí Francouzi, kteří byli nasazeni v rámci akce výměna mládeže (naši chlapci byli nasazeni do práce v Německu). Pracovali na válečné výrobě jako ostatní zaměstnanci. Po zhruba dvou letech odešli.

K velkým zvrátům došlo po roce 1942, kdy přišli do podniku k doplnění pracovníků první zajatci. Byli to Poláci - cca 25 osob. Pro styk s ostatními pracovníky platilo přísné embargo - nesměli se s našimi pracovníky stýkat, bavit a nikde kromě určeného pracoviště chodit. Byli určeni jen pro pomocné a obslužné práce v podniku. Po jejich odchodu přišli do podniku zajatci angloamerické národnosti a jako poslední to byli zajatci Rusové. Propastné byly rozdíly mezi jednotlivými skupinami zajatců. Poláci přišli slušně oblečení, Angloameričané byli výrazně lepší jak ve fyzickém stavu i výstroji. I balíčky, které dostávali, obsahovaly u nás nedostatkové zboží, čokoládu a další sladkosti. Nejhorší skupinou byli zajatí Rusové, kteří přišli ve velmi zuboženém stavu i chatrném oblečení. I když

j jsme se ani my nesměli s nimi stýkat, postupně jsme zjistili, že jim ve stravě chybí hlavně chleba a hutnější potraviny. I přes zákaz stýkat se se zajatci, začala pomalu organizovat na jejich pracovištích tajná místa, kde dávali jedinci potraviny, hlavně chleba. Později se toto stalo pravidlem. Zákaz styku zaměstnanců se zajatci nebyl vždy plně dodržován, i když hrozilo velké riziko udání a velkého postihu nejen nám, ale i

našim rodinám. Mohu říci z vlastní zkušenosti, že bylo dost občanů, kteří pomáhali třeba jen maličkostmi a přinášeli nám potraviny, které určená skupina dávala na stanovená místa. Měli jsme pocit, že alespoň tímto způsobem pomůžeme zajatcům dožít se konce války. Dva měsíce před skončením války všichni zajatci továrnu opustili. Ani naše práce nebyla v jarních měsících jednoduchá. Často byla v důsledku náletu přerušována a my jsme trávili hodiny v krytě, vybudovaném ve svahu za prostorami podniku.

S velkou radostí jsem přivítala konec světové války, té války, která mi vzala téměř sedm let mého mladého života. S podnikem jsem se rozloučila ve svých 56 letech, kdy jsem odešla do důchodu.

S K. Krčmářovou zavzpomínala p. Oldřiška

Vzpomínky na Emilku a Boženku

Emilka a Boženka. Dvě stejně staré seniorky, každá s jiným osudem, ale s mým stejným vztahem. Měla jsem je obě velmi ráda.

Emilka - do našeho Domova přišla v září roku 2005.

Můj vztah s Emilkou, ke které jsem se přistěhovala hned po mém přijetí do Domova, byl z počátku trochu komplikovaný do doby, než jsem se dozvěděla o jejich zdravotních problémech, které přetrvávaly. Poté jsem více dovedla

pochopit i její jednání a reakce na různé situace. Postupem dnů naše vztahy nabývaly na srdečnosti, upřímnější byly i její reakce na mé různé dotazy, na které vždy dovedla odpovědět. Poslední rok to však byly hlavně návštěvy dcery, které si užívala s očividnou radostí a potěšením.

S přibývajícím jarem začalo však Emilce ubývat sil i její obdivuhodná tělesná aktivita slábla. Byla čím dál lítostivější, vděčná za každé pohlazení. Dva měsíce před svými devadesátinami Emilka zemřela.

Brzy jsem poznala blíže i další obyvatelku našeho Domova - paní Boženku. Jednou jsem ji pozvala na návštěvu do našeho pokoje. Překvapením pro mě bylo, že se s paní Emilkou spolu znají. Emilka znala Boženku ze své praxe porodní asistentky. Celý hovor byl velmi družný, měla jsem z něj dobrý pocit. Když se situace družných besed opakovala, řekla jsem jednou z legrace: „Děvčata, my jsem jako tři grácie, akorát místo kočáru máme jen 2 vozíčky a chodítko a schází nám lokajové.“ Obě se měly v průběhu léta dožít devadesátky. Těšili se, jak to spolu oslaví.

Boženka mi utkvěla v paměti svým obdivuhodným výkonem zpaměti recitované Kytice od K. J. Erbena při loňské recitační soutěži. Zнала texty písní, které jsme zpívali, zapojovala se do všech aktivizačních programů, v letošní soutěži masek na maškarním bále vyhrála první cenu za masku vodníka. Pro svoji klidnou nekonfliktní povahu byla mezi ostatními obyvateli Domova velmi oblíbená. Svědčí o tom i část textu blahopřání k narozeninám zasláného na sklonu jejího života do nemocnice: „...Těšíme se na Tebe!

Vrať se brzy k nám!...“. Svých devadesátých narozenin se však nedožila. Dva dny před narozeninami nás Boženka navždy opustila.

Čas v našem Domově plyne zase dál svým tempem. Obě mi však stále schází a často na ně vzpomínám.

K. Krčmářová

Ze vzpomínek paní Věry...

Nedávno jsem navštívila devadesátiletou jubilentku paní Věrku. Slíbila mi, že si zavzpomíná na její dlouhý a bezesporu zajímavý život. Dříve, než začala povídat, překvapila mě. Přinesla na stůl krabici, ve které byly, jak jsem později zjistila „pravé poklady“ - fotografie jí milých příbuzných, skupinovou fotografii členů Sokola z Košatky, kde byla paní Věrka se sestrou nejmladšími žačkami, a řada dalších. Ke každé z nich ji váže mnoho vzpomínek. Ve vzpomínkové krabici byl i výstřížek z novin s datem 10. 1. 1997, který mě po přečtení fascinoval. Byla to vzpomínka na dvacetileté výročí úmrtí profesora Františka Lýska a hodnocení výborné úrovně Lýskových dětských pěveckých sborů, která byla od 30 let příkladem pro stovky dalších sbormistrů. Ve svých dětských sborech vychoval na 11 tisíc dětí. Paní Věra dodnes na období působení pana učitele Lýska v Jistebníku i vynikající výsledky jeho žáků s láskou vzpomíná. Rodištěm paní Věrky byla Košatka, odkud se jako dvouletá stěhovala s rodiči a sestrou do Krmelína. V blízkém Jistebníku postavil tatínek malý rodinný domek, který se pak stal pro tehdy šestiletou Věrku trvalým domovem. Většina obyvatel

Jistebníku byla německé národnosti, pouze okolo nádvoří bylo pár domů, ve kterých žili Češi. Stejně tak v okolních obcích. V Jistebníku, kde měla malá Věrka nastoupit do školy, se vyučovalo jen německy. Plánovaná výstavba české školy se uskutečnila až v roce 1930, kdy byla s velkou slávou otevřena státní měšťanská škola TGM v Jistebníku. Do jejího otevření se české děti učily po chalupách u českých občanů. Po otevření české školy chodily do Jistebnické školy i české děti z okolních obcí Staré Vsi, Košatek, Proskovic, Bílé, Petřvaldu. Přestože se paní Věrka dobře učila, nemohla ze zdravotních důvodů dokončit předposlední ročník školy. Po ukončení školy pomáhala v domácnosti mamince dle potřeby a na požádání i u sousedů s hlídáním dětí i při jiných drobnějších pracích. Ve chvílích volna se scházela jen s dětmi české národnosti.

HOLIŠ R. *Letecký pohled na obec Jistebník* [online]. 2011. Dostupné z < [http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jistebn%C3%ADk,_leteck%C3%BD_pohled_\(06\).jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Jistebn%C3%ADk,_leteck%C3%BD_pohled_(06).jpg)>[cit. 2012-06-15].

V pozdějších letech se seznámila s již vyučeným chlapcem v obchodě s koloniálním zbožím, který dojížděl do práce denně vlakem ze Studénky. Zнала jej již dříve, kdy jako učeň na požádání občanů zásoboval domácnosti potravinami, které vozil na kole se svým pověstným košem, zavěšeným na popruzích přes ramena. Když, už jako vedoucí obchodu, potřeboval pomocnou sílu, požádal paní Věrku, aby šla k němu do obchodu a vyučila se u něj

prodavačkou. Souhlasila a jak léta plynula, stala se nejen prodavačkou ale také v roce 1942 mladou paní, spolumajitelkou koloniálu.

Když s odstupem let vzpomíná na svou práci v obchodě a srovnává to se situací v dnešních potravinářských gigantech, byla to dřina. Potravinu se přivázely v 50 kg pytlích, krystalový cukr ve více jak 100 kg pytlích. Všechno se muselo rozvažovat. Prodával se také petrolej, který se rozléval do přinesených nádob. Mechanizaci nahrazovala lidská síla.

KŘÍŽOVÁ K. *Retro inspirace interiéry starých obchodů v Bělé pod Bezdězem* [online]. Dostupné z <<http://www.novinky.cz/bydleni/tipy-a-trendy/208125-retro-inspirace-interiery-starých-obchodu-v-bele-pod-bezdezem.html>>[cit. 2012-06-15].

V období války i v prvních letech po ní, kdy se všechno prodávalo jen proti předložení potravinových lístků, museli dbát, aby dodali zákazníkovi jen zboží v uvedeném množství a druhu na potravinových lístcích. Sobotní a nedělní práce byla pravidelné lepení ústřížků potravinových lístků dle určených druhů na arších, které sloužily jako podklad k nákupu (odebrání dalšího množství zboží). Ještě v době války obdrželi před Vánoci mimořádný příděl lihovin, který měli rozlévat po půl litrových dávkách do připravených sklenic. Přísně bylo sledováno, aby se nic neztratilo a neukradlo. Problém byl nepřelít. Trochu volnější situace byla po zrušení potravinových lístků.

Přes všechny komplikace setrvala se svým manželem v obchodě přes 30 let.

V pěkném manželství, které trvalo dlouhých 48 let, byla na prvním místě starost o obchod, jeho zdárný chod. Paní Věrce postupem času přibývaly také příjemné starosti o děti, které se narodily - o jednu dceru a tři syny. Jeden syn bohužel zemřel v 8 týdnech, tragedií pro paní Věrku byla také náhlá smrt dalšího syna v jeho padesáti letech, ze které se jen těžce vzpamatovávala. Také manžel ji

opustil ve svých 70 letech. Po jeho smrti zůstala v rodinném domku s nejstaršími vnoučaty. Dcera, provdaná do Tísku, ji učinila brzy babičkou čtyř holčiček. I když se rodina bohatě rozrostla o další členy již pravnoučata a praprawnoučata, vídala je paní Věrka jen málo pro jejich vzdálenost a komplikované spojení. Z každé jejich návštěvy však měla upřímnou radost.

Často byla v domě celé dny sama, když „mladí“ odešli za prací. Přihlásily se i vážné zdravotní problémy, které nakonec rozhodly o umístění paní Věrky u nás v Domově. A tak se stala v únoru 2011 v téměř devadesáti letech jeho klientkou.

Velmi brzy si tady zvykla. Vyhovuje jí režim Domova, pořádek, zapojuje se do volnočasových aktivit a bohatě využívá každého volného času ke svému koníčku - háčkování. Již o

Vánocích roku 2011 jsme mohli obdivovat a potěšit se krásnými uháčkovanými sněhobílými zvonečky a vločkami zavěšenými na hlavním lustru v Domově - nádhera. Také ráda čte a luští osmisměrky. Jejím velkým přáním je, aby bylo její zdraví trochu milosrdnější a nemusela držet tak přísnou dietu.

Ve spolupráci s p. Věrkou sepsala K. Krčmářová

Trénování paměti

Proč je dobré trénovat paměť?

Pro paměť je nejhorší nečinnost a nedostatek podnětů ke zpracování. Pokud není paměť přiměřeně stimulována (podněcována, pobízena) „zleniví“ a její funkce je značně omezená. Podobně se chovají také svaly v našem těle. Proto se snažíme být aktivní a společně připravuje nejrůznější aktivity pro naše klienty, které by byly pro zajímavé a zároveň pro klienty užitečné.

V následujících měsících se v hodinách trénování paměti budeme zaměřovat na dlouhodobou paměť, která má prakticky neomezenou kapacitu a informace v ní uložené jsou takřka trvalé. V dlouhodobé paměti můžeme nalézt informace ze vzdálené minulosti.

A co nás čeká?

Zavzpomínáme

- **na křestní jména známých českých herců:**

Mandlová	-	Adina
Nedošínská	-	Antonie
Beneš	-	Svatopluk
...		

- **na zvláštnosti českých měst:**

Plzeň	-	pivo
Hořice	-	trubičky
Zlín	-	boty
...		

- **čím se zabývají nejrůznější vědní obory:**

anesteziologie	-	znecitlivění
numizmatika	-	mince
grafologie	-	písmo
...		

Také procvičíme naši slovní zásobu pomocí přesmyček mužských a ženských jmen. Ale také budeme hledat skryté názvy stromů a rostlin ve větvích a řadu dalších cvičení a her.

Nebudou chybět vzpomínková odpoledne při svíčkách a čaji.

Tak neváhejte a přijďte mezi nás!

P. Borůvková

Vyhodnocení prázdninového kvízu

V měsíci září jsme si při trénování paměti společně vyluštili a vyhodnotili prázdninový kvíz. Klienti, kteří prázdninový kvíz správně vyplnili sami, byli oceněni. Tajenkou kvízu bylo město „Bílovec.“ Pro první tři luštitelé p. Řezníčkovou, p. Frýdlovou a p. Krčmářovou byly připraveny velmi zajímavé knížky o městě Bílovcích a okolí. Zvláštní ocenění za spolupráci při vyplňování soutěžního kvízu získali p. Vidlák a p. Jaroš, kteří bez účasti personálu společně prázdninový kvíz vyluštili. Jako odměnu za jejich společné úsilí si mohli pochutnat na výborných chlebičkách. Ostatní klienti, kteří se zapojili do luštění, byli pohoštěni malým zákuskem.

Už teď se můžete zapojit do luštění dalšího kvízu, tentokrát podzimního.

P. Borůvková

ŘEŠENÍ PRÁZDNOVÉHO KVÍZU:

B	Í	L	O	V	E	C
---	---	---	---	---	---	---

Podzimní kvíz

Padající a sem tam poletující listy stromů jsou prvními vlaštovkami přicházejícího podzimu. Poznáte, z jakého stromu spadl list na obrázku?

Doplňte název stromu, ze kterého pochází list a plod na obrázku:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Tajná řeč broží

Milujete doplňky, jejich nekonečné variace a symboličnost? Rádi se rozmazlujete drobnostmi, kterých si však každý všimne? Pokud ano, zaměřte se letošní zimu na brože!

Jako se předávají prsteny od babiček k maminkám a od maminek k dcerám, stejně tak se předávají brože. Možná i vy nějakou vlastníte a má pro vás neocenitelnou hodnotu. Pojďte s námi nahlédnout do historie této ozdoby. Historie brože je pevně spjata s dobou bronzovou, kde se vyskytují první zmínky o této ozdobě. Původní použití broží nemělo kráslící charakter. Tehdejší brože nebyly spony, byly důležitou součástí oděvu. Naši předkové tyto spony vyráběli především z kostí a jejich význam spočíval v tom, že měly držet kusy kůže či látek při sobě.

Brože našly své uplatnění i v dobách, kdy už nebylo potřeba látky spojovat tímto způsobem. Používaly se k doplnění oděvů. Takové brože se zhotovovaly z drahých kovů, mezi které patří zlato či stříbro, a doplňovaly se drahokamy. Nošené byly hlavně šlechtici, kteří tímto vyjadřovali svou nadřazenost vůči prostému lidu. Šlechtici si také často nechávali zpracovat brož ve tvaru a v barvách erbu svého panství.

Brož je neotřelou ozdobou, která by byla možná časem zapomenuta, nebýt mistrů šperkařů. Vybírat lze od jednodušších jednobarevných tvarů přes květiny, růže, ještěrky až po složitější tvary, které mohou být nazývány i malým uměleckým dílem. Mezi nejčastěji použité materiály patří krystal Swarovski. Na poli šperku a broží stojí v čele francouzský dům Cartier, který tvoří pro slavné herečky, princezny a političky jako Madeleine Albright,

nejuznávanější americká diplomatka.

A právě u Madelein Albrightové, aniž by to vědomě plánovala, se brože staly součástí jejího osobního diplomatického arzenálu. Bývalý prezident George H. W. Bush proslul svým výrokem: "Čtěte mi ze rtů!" Ona začala své kolegy i reportéry žádat: "Čtěte z mých broží!" Asi by se tak nestalo, ale shodou okolností ji při jednání se Saddamem Husajnem jeho dvorní básník nazval hadem, jemuž se nikdo nevyrovná. Když vybírala, co si oblékne na další jednání s íránskými představiteli, rozhodla se vzít si brož s hadem a vyjádřit tak svůj postoj. V diplomatických kruzích byl tento druh komunikace novinkou. Od té doby jsou brože a ozdobné špendlíky

nedílnou součástí jejího diplomatického stylu. Spatří-li některý z mezinárodních představitelů na jejím saku slunce nebo berušku, může se radovat. Méně by ho měla potěšit bojovná vosa či pomalý krab. Pomocí broží vyjadřuje nejen důležitost probíhajícího aktu, naděje, očekávání, ale i kritiku.

Její sbírka, která obsahuje téměř 500 broží, má nadnárodní i demokratický charakter. Laciné brože za pár korun tu mají své čestné místo vedle značkových šperků a rodinného stříbra. Najdeme tu jak starožitného orla, jehož si bývalá ministryně zahraničí pořídila v době svého jmenování, tak zebry, které si vzala na setkání s Nelsonem Mandelou, či valentinské srdce vyrobené její tehdy pětiletou dcerou.

Symbolem Číny je drak, Ruska medvěd, koala Austrálie... Maceška znamená pozornost, břečťan věrnost, leknín je znamením letargického Východu. Motýl

symbolizuje duši, pavouk trpělivost, ale i lstivost a dravost.

Z cesty do Arktidy si odvezla brož ve tvaru C, na jehož koncích je bílá perlička. Písmeno C znázorňuje uhlík, perličky O, tedy kyslík. Dohromady symbolizují oxid uhličitý, hlavní příčinu globálního oteplování.

Účastníci každé akce či setkání, kterých je účastníků, jsou již dopředu natěšeni, jakou brož bude mít tentokrát a co bude představovat. Bylo by pro ně zklamáním, kdyby žádnou brož neměla! Brože se staly naopak jejím symbolem.

A kde to broži sluší nejlépe? Těmto jedinečným ozdobám můžeme dát bezpočet variací. Představují skvělý prostředek, jak ozdobit klopku saka nebo šaty, dají se ale použít také jako spona na šátek nebo například vetknout do textilní čelenky do vlasů – fantazii se meze nekladou!

Zatoužíte-li i vy po tomto blyštivém doplňku, dbejte rad zkušeného odborníka. Je třeba pamatovat na to, že jde většinou o výrazný šperk, který by se neměl prát o pozornost s dalším. Pokud umístíte brož na hrud', zapomeňte na náhrdelník, místo efektních náušnic volte maximálně jemné perličky.

Dopřejte si maličkost, která umí vyjádřit vaši náladu a hravost. Pořídte si zajímavou brož a staňte se šelmou lovkyní, jemnou lilií či chytrou sovou rádkyní.

Zdroj: ALBRIGHT M. K. *Tajná řeč broží: Příběhy z mé šperkovnice*. Praha: Práh, 2010. ISBN 978-80-7252-309-2.

S. Petrušáková

Životy známých osobností

Radoslav Brzobohatý

*13. 09. 1932 - †12. 09. 2012

Radoslav Brzobohatý se narodil 13. září 1932 ve Vrútkách, zemřel 12. září tohoto roku v Praze v nedožitých 80 letech. Byl českým hercem a divadelním podnikatelem, známý z filmů *Atentát, Všichni dobří rodáci, Sněženky a machři, Ucho, Pěnička a paraplíčko* a z dalších. Objevil se také v seriálech *30 případů majora Zemana, F. L. Věk* nebo *Ulice* ale také v pohádce *Princ a Večernice*, kde hrál zlého čaroděje Mrakomora.

Dětství prožil v Jarcové na Valašsku, kde se po válce usídlila jeho rodina. Po vyloučení z gymnázia ve Valašském Meziříčí se vyučil mechanikem pletařských strojů v Krnově. V roce 1954 vystudoval DAMU, působil v oblastních divadlech, mimo jiné v Příbrami, Mostě, Olomouci. V roce 1962 přichází do Prahy, kde nastupuje do angažmá v Divadle S. K. Neumanna v Libni. Od roku 1967 byl členem Divadla na Vinohradech, kde strávil více jak 30 let. Z vinohradského divadla odešel až v roce 2000 po delším období, kdy nebyl obsazován do velkých rolí. S divadlem chtěl údajně skončit, jeho žena mu to však rozmluvila. Zkusil to tedy v Karlínském hudebním divadle, kde exceloval v roli Řeka Zorby. V roce 2004 pak spolu s manželkou založili Divadlo Radka Brzobohatého, na jehož prknech se například ve hře *Dva na smetišti* sešel se synem Ondřejem Brzobohatým.

Ve svých vzpomínkách na **divadelní začátky** se zmínil: „Po vyloučení z gymnázia ve Valašském Meziříčí jsem odjel do Krnova a vyučil se v tamní textilce.“ Onou textilkou byl takzvaný Papírový mlýn, jak říkají Krnované dnes už zrušené textilní továrně. Ve spolupráci s MF DNES se v místním archivu dokonce podařilo najít jeho přihlášku k pobytu. Je na ní datum 1. 9. 1948. Pan Brzobohatý byl tehdy ubytován v Domově textilního dorostu, což byl internát při textilní továrně.

Slavný herec v Krnově nejen vystudoval profesi mechanik pletacích strojů, ale také zde muzicíroval a hrál ochotnické divadlo. „Protože jsme byli zároveň nadšenými muzikanty, dali jsme dohromady kapelu, což ředitelku učiliště přimělo založit ochotnické divadlo, s nímž jsme vyhrávali nejruznější celostátní divadelní soutěže..." uvádí ve svých vzpomínkách Radoslav Brzobohatý.

S amatérským divadlem se Brzobohatý sice setkal už ve Valašském Meziříčí, ale Krnov pro něj znamenal vstup do velkého hereckého světa. Podívat se na krnovský soubor přišli i herci z Národního divadla, kteří ve městě byli na zájezdovém představení. „Po skončení si

mě do hotelu zavolał Ladislav Pešek. Začal mě zkoušet z různých hereckých etud a doporučil mi studium na DAMU..." vzpomínal Brzobohatý.

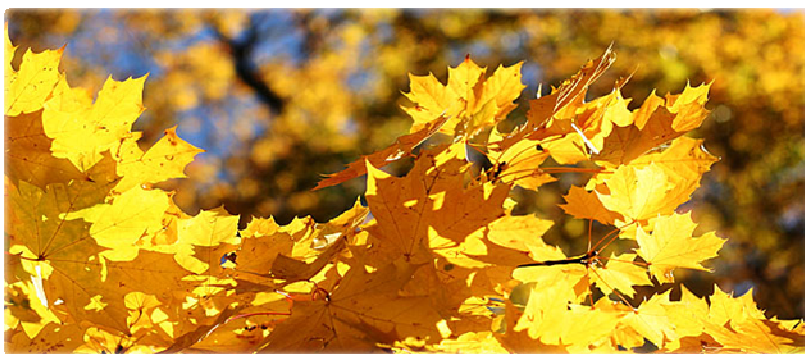
Jednou z posledních filmových rolí Radoslava Brzobohatého je nejspíš postava Prosince v zatím nedokončené pohádce Dvanáct měsíčků v produkci ostravského studia České televize, kterou bude uvedena nejspíš už kolem letošních vánočních svátků.

Zdroje: *Radoslav Brzobohatý* [online]. Editováno 08.10.2012 [cit. 2012-08-10]. Dostupné z <http://cs.wikipedia.org/wiki/Radoslav_Brzobohat%C3%BD>.

JIROUŠEK M. *Brzobohatý se v Krnově učil mechanikem, Pešek mu doporučil herectví* [online]. Editováno 16.12.2012 [cit. 2012-08-10]. Dostupné z <http://ostrava.idnes.cz/brzobohaty-a-herecke-zacatky-v-krnove-d8a-/ostrava-zpravy.aspx?c=A120915_1829514_ostrava-zpravy_jog>.

J. Dufková

Pranostiky

Říjen

- ☒ Září víno vaří, říjen víno pije.
- ☒ Divoké husy na odletu - konec i babímu létu.
- ☒ Teplý říjen - studený listopad.
- ☒ Říjen když blízká, zima plíská.
- ☒ V říjnu mnoho dešťů, v prosinci mnoho větrů.
- ☒ Je-li říjen velmi zelený, bude zato leden hodně studený.
- ☒ Mlhy v říjnu, sněhy v zimě.
- ☒ Spadne-li v říjnu listí, bude mokrá zima.
- ☒ Čím dříve listí opadne, tím úrodnější příští rok.
- ☒ V říjnu hodně žaludů a bukvic oznamuje zimy víc.

Listopad

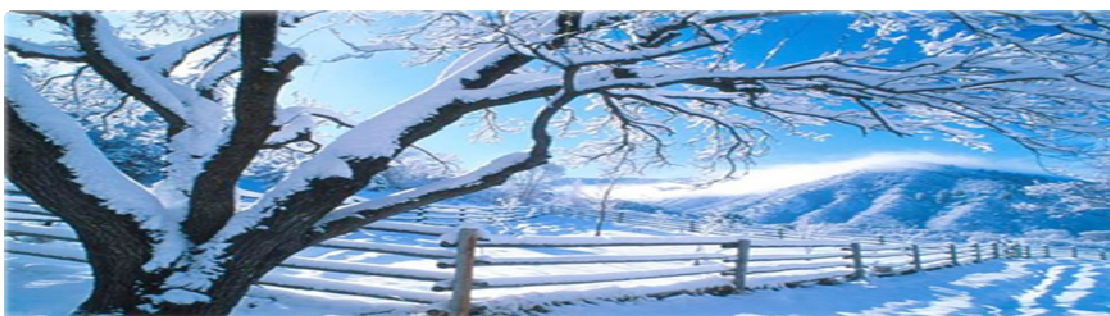
- ☒ Teplý říjen, studený listopad.
- ☒ Listopadové hřmění, pšenici ve zlato mění.
- ☒ Když krtek v listopadu ryje, budou na Vánoce lítat komáři.
- ☒ Stromy-li v listopadu kvetou, sahá zima až k létu.
- ☒ Studený listopad - zelený leden.
- ☒ Když napadá sníh na zelené listí, bude tuhá zima.
- ☒ Jaký listopad, takový březen.

Prosinec

- ☒ Je-li prosinec deštivý, mírný a proměnlivý, není se kruté zimy třeba báti.
- ☒ Když v prosinci hrom ještě hučí, rok příští stále vítr fučí.
- ☒ Když v prosinci mrzne a sněží, úrodný rok na to běží.
- ☒ Jaké zimy v prosinci, taková tepla v červnu.
- ☒ Jsou-li v zimě po cestách ledy, podaří se výborně zelí.
- ☒ Mnoho sněhu v prosinci - mnoho ovoce a trávy.

Pranostiky [online]. Dostupné z < <http://pranostiky.wz.cz/php/index.php> > [cit. 2012-09-30].

Vzpomínáme

Říjen

Ludmila Novická † 5. 10. 2010

Zdeněk Lubojacký † 17. 10. 2011

Listopad

Gréta Žurková † 7. 11. 2011

„Neboj se, že tvůj život skončí, strach měj z toho, že nikdy nezačne.“

G. Hansen

Střípky z Domova

4/2012

Šéfredaktor

Bc. Vlasta Szotkowská, Mgr. Lucie Heinzová

Redakční tým

Pavla Borůvková, Jarmila Dufková, Zuzana Karasová, Marcela Kasprzyková, Věra Kovalčíková, Dagmar Krčmářová, Květoslava Krčmářová, Zlatka Pavlicová, Soňa Petuláková, Oldřiška Vavříková

Pane řidiči, jakto že řídíte bez zimních pneumatik?!